

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

III. De obligatione Restitutionis ratione Stupri, & Adulterij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

mitur pro illicita defloratione virginis sub cura parentum existens; ut loquitur D. Thomas 2. 2. quest. 154. art. 6.

20. Tertio tandem, ac propriissimè, Stuprum sumitur pro violenta virginis corruptione. Unde Stupratores, & corruptores virginum, propriè dicuntur illi, qui vim inferunt. Et sic propria ratio Stupri consistit in hoc, quod virginitati, seu claustru virginali vis inferatur: quare supra fornicationem addit injuriam gravem in puellam, cui per vim integritas corporis (quæ maximè æstimari solet, ac debet) adimitur. Sic Stuprum est gravissimum peccatum: quod etiam juxta Jus commune Cæsareum poenâ mortis plectitur, sive illa persona, cui vis illata est, sit virgo, sive corrupta, puta maritata, aut vidua, §. *Sin autem. Instit. de Publicis Judicijs*, & alibi: licèt adhuc graviùs puniatur in virgine, ob deflorationem.

Stuprum propriissimè, quid, & quæ poena ejus?

QUÆSTIO III.

De obligatione Restitutionis ratione Stupri, & Adulterij.

21. **C**ONCL. I. Qui Virginem consentientem defloravit absque vi, vel fraude, aut promissione Matrimonij, corruptor in Foro conscientie ad nihil ei tenetur; quidquid sit de Juris humani dispositione, quæ ante sententiam Judicis non obligat. Ita Lessius lib. 2. cap. 10. dubit. 1. & 2. Matrius disp. 9. Theolog. Mor. num. 57. & alij. Ratio est: quia volenti non fit injuria, juxta Reg. 27. Juris in 6. ibi: *Scienti & consentienti, non fit injuria, neque dolus*. Quinimò tunc non committitur propriè Stuprum, cum absit vis; licèt in sensu largiori Stuprum appellari possit.

Qui virginem consentientem defloravit, an teneatur ei ad restitutionem?

22. Et quamvis aliqui Doctores velint, in tali casu corruptorem teneri aliquid restituere parentibus, vel ijs, sub quorum cura est puella deflorata: eò quod & his videatur injuria, damnumque aliquod irrogatum; cum hac de causa cogantur augere dotem ad inveniendas filie æquè competentes nuptias, ac si violata nunquam fuisset. Alij tamen magis communiter, & probabiliter, id negant, ut notat citatus Matrius num. 58. dque tum ob rationem prædictam: tum quia puella habet liberum usum sui corporis; potèstque absque parentum, vel curatorum injuria, nubere ad libitum, etiam minùs æquali; ergo neque

Vel saltem parentibus eius?

¶¶¶

puel-

puella eis injuriam facit, neque deflorator, de puellæ ipsius consensu apponens impedimentum meliorum nuptiarum.

Quid pro
Foro exter-
no?

23. Dicitur in Conclusionè, *in Foro conscientie*. Nam in Foro externo virgo deflorata semper præsumitur seducta, nisi contrarium probetur. Lugo *disp. 12. de just. & jure, num. 3.* Et hinc deflorator obligatur ad restitutionem illam, quam Jura imponunt ijs, qui virginem seduxerunt; de quibus in Jure Canonico, *cap. 1. de Adulterijs*, sic statuitur: *Si seduxerit quis virginem nondum desponsatam, dormieritque cum illa, dotabit eam, & habebit uxorem. Si verò pater virginis dare noluerit, reddet pecuniam juxta modum dotis, quam virgines accipere consueverunt.* Cæterum ante sententiam Judicis corruptor ad hoc non tenetur, si absque vi, vel fraude, virginem spontè consentientem defloravit.

Quid, si vi,
vel fraude
quis usuram
corporis à
virgine ex-
torfit?

24. CONCL. II. Nihilominus, qui vi, aut fraude usuram corporis à virgine extorfit, etsi absque promissione Matrimonij, tenetur eam vel Matrimonio sibi copulare, vel damnum aliunde reparare. Ita Lessius *loc. cit. num. 10.* Mastrius *num. 59.* Navarrus, & alij. Ratio est: quia tunc damnum per injuriam illatum est, ergo debet resarciri: hoc autem fit vel Matrimonio, vel damni æstimatione; ergo ad alterutrum horum tenetur, & quidem in Foro conscientie, atque ante sententiam Judicis.

Limitatio
hujus solu-
tionis.

25. Hoc tamen intelligendum est cum cit. Lessio, *num. 15.* & alijs, nisi puella talis postea æquè commodis potita sit nuptijs, ita ut nihil detrimenti acceperit: quia in tali casu deflorator non obligabitur eidem quidquam necessariò restituere, cum damnum nullum re ipsa sit secutum, præter ipsam pudicitie deflorationem, quæ irreparabilis est, & pretio non æstimanda. Et hoc plerumque contingit, quando defloratio virginis est occulta, nec coram hominibus manifestata.

Qui sub
promissione
matrimonij,
etiam fictâ
aliquam de-
floravit, te-
netur eam
ducere.

26. CONCL. III. Qui promittit conjugium, & eâ spe seu conditione usuram corporis impetravit, tenetur eam ducere, etiam si fictè promississet. Ita citati Authores. Ratio est: quia vel sincerè promittit corruptor Matrimonium, & tunc tenebitur vi promissionis; nam omne promissum cadit in debitum: vel fictè, & tunc tenebitur ratione injustæ deceptionis, atque subsecutæ læsionis.

Limitatur
hoc.

27. Excipe, nisi deflorator talia signa dederit, quibus famina sufficienter agnoscere potuit, promissioni subesse dolum; aut ipsam conditionis, seu itatûs inæqualitatem agnoscens, faci-

le suspicari potuit, illum simulatè solum nuptias promittere, ut ea fruereetur. Ratio hujus limitationis est: quia in tali casu ipsa non praesumitur decepta, sed fingere deceptionem, ac ex mera sua voluntate consensisse in actum turpem; unde corruptor in Foro conscientiae ad nihil ei tenetur, juxta dicta num. 21. & notat citatus Mastrius num. 62. cum alijs.

28. CONCL. IV. Quantum attinet ad obligationem restitutionis ex Adulterio proveniente: etsi Adulterium sit peccatum gravissimum, & contra Justitiam, eò quòd adulterans privet conjugem innocentem jure suo, quod habet in corpus ipsius: si tamen partus, aut aliud damnum non sit secutum, non tenetur conjunx adulterans pro hac injuria, conjugi innocenti illata, ad aliquam compensationem pecuniariam; sed sufficit satisfactio per signa doloris, aut veniae petitionem ab offenso, si eidem Adulterium conjugis innotescat. Quòd si injuria talis sit penitus occulta, hæc satisfactio locum non habet, sed sufficit seria poenitentia, & satisfactio coram Deo. Ita communis.

Partu non secuto, an conjunx adulterans tenetur quid restituere?

29. CONCL. V. Quòd si partus sit secutus, tenetur Adultera, quantum fieri potest sine famae dispendio, & vitæ periculo, procurare, ne legitimi hæredes, ac alter conjunx innocens, ratione hujus suppositæ illegitimæ prolis aliquod damnum patiantur. Ita Scotus in 4. dist. 15. quaest. 2. & communis aliorum. Ratio clara est: quia per educationem prolis adulterinæ minuitur substantia legitimorum filiorum, alteriusque conjugis innocentis: & si proles adulterina supervivat, atque cum legitimis filiis hæreditatem adire velit, multum illis rursus de sua portione detrahetur. Atqui horum omnium damnorum causa, est conjunx injustè supponens partum adulterinum: ergo ipsa ex Justitia tenetur laborare, ut hæc damna legitimis hæredibus non obveniant; aut, si eventura sunt, in alio refarciantur, sicque fiat debita restitutio, seu recompenfatio damnorum illatorum.

Secuto partu tenetur Adultera damnum refarcire, quibus?

30. Quæres autem, quomodo hujusmodi restitutio, seu damnorum illatorum compensatio, fieri possit? Resp. A Doctoribus, & praesertim Scoto loc. cit. varios assignari modos, quorum principales sunt sequentes. I. Si conjunx adultera habeat bona paraphernalia, debet, quantum Jura permittunt, eadem relinquere legitimis filijs in compensationem damnorum illatorum: quod idem facere poterit ex dote sua. II. Tenetur diligentiam adhibere, ut ex labore suo lucrum capiat, sicque bona

Quibus modis id fieri possit?

filiorum legitimorum pro compensatione damnorum illatorum adaugere valeat. III. Debet solitos sumptus imminuere, quantum commodè potest spectatâ conditione itatûs, valetudinis, &c. ob eundem finem.

Non tenetur
Adultera
crimen suū
revelare.

31. CONCL. VI. Nihilominus Adultera non tenetur se prodere, aut crimen suum revelare ullo modo, neque in mortis articulo, neque per Confessarium; sed tenetur solum alijs modis jam enumeratis laborare, quantum potest, ut hæreditas relinquatur veris hæredibus, aut in alio compensetur. Ita communis. Ratio est: quia talis revelatio non potest fieri sine jactura famæ, atque honoris; imò nec facillè fieret sine periculo vitæ, aut aliorum incommodorum: atqui cum jactura famæ nemo tenetur restituere bona fortunæ, utpote quæ sunt ordinis inferioris.

Nec filius
tenetur cre-
dere matri,
asserenti, se
esse spurium.

32. Accedit, quòd talis revelatio plerumque sit inutilis, cum filius non teneatur credere matri suæ, asserenti, se esse spurium: tum ob præsumptionem, ac publicam opinionem, qua censetur esse legitimus filius, & natus ex Matrimonio: tum ob possessionem, in qua existit, nec proinde ex ea ejici potest, donec convincatur. Quinimò nonnulli Doctores, quos citat Fagnanus *cap. Cum esset. num. 130. de Testamentis*, & sequitur Menochius, *De Arbitrarijs Judicium, lib. 2. Cent. I. num. 28.* factum reputant filium, si credat matri, asserenti, eum ex Adulterio esse genitum.

Quid di-
cendum de
Adultero?

33. CONCL. VII. Loquendo nunc de Adultero, non tenetur is facillè credere mulieri adulteræ, dicenti, prolem natam esse suam. Ita Doctores passim. Ratio est: quia potest probabiliter, & prudenter præsumere, foeminam potius ex marito suo concepisse, nisi de opposito constet; utputà quia maritus absuit, vel concurrant aliæ conjecturæ.

Quando, &
quomodo
ipse teneat-
ur ad resti-
tutionem?

34. Quòd si verò Adulter cognoscat, prolem esse suam, vel certè nullam habeat juitam causam dubitandi, tenetur & ipse ad restitutionem pro sua parte. Et quidem imprimis obligatur restituere, seu compensare ea, quæ impensa sunt in alimenta prolis à tertio anno ætatis, & deinceps: nam educatio prolis primo quidem triennio ad matrem pertinet, sequentibus autem annis ad patrem. (a) Deinde ejusmodi Adulter tenetur unà cum Adultera refarcire damnum, quod legitimis filijs ex illegitimi successionis obventurum est, etiamsi suo consilio non fuisset auctor suppositionis. Ratio est: quia Adulter iniquo facto suo unà cum

(a) *Ut
dictum su-
perius
Dist. 2.
n. 44.*

cum matre est causa damnorum filijs legitimis illatorum ; ergo unà cum ipsa tenetur ad restitutionem : eò præsertim, quia iniquo suo facto matrem coëgit, pro conservandâ suâ famâ prolem adulterinam supponere. Lessius lib. 2. de just. & jure, cap. 10. dubit. 6. cum communiori ; quamvis quoad hoc ultimum Sotus, Henríquez, & nonnulli alij oppositum teneant, loquendo de Adulteræ, qui non dedit Adulteræ consilium suppositionis.

Q U Æ S T I O I V.

De Incestu, & Raptu.

35. **C**ONCL. I. *Incestus* est peccatum Luxuriæ cum consanguinea, vel affine, intra gradus jure prohibitos commissum. Ita in re communis.

36. Porro Incestus est peccatum mortale, superaddens Luxuriæ specialem malitiam ; & quidem eò graviolem, quò gradus consanguinitatis, vel affinitatis, inter peccantes est propinquior. Ratio est : quia est contra reverentiam juri sanguinis debitam, ipsâque virtutem Pietatis. Unde ex instinctu naturali apud omnes Gentes damnatur concubitus cum consanguineis in linea ascendente, vel descendente, imò etiam in linea collateralis intra certos gradus : quamvis Jure Ecclesiastico extensa sit postmodum talis prohibitio usque ad quartum gradum consanguinitatis, & affinitatis ex copula licita, seu conjugali consurgentis ; vel si affinitas consurgat ex copula illicita, sive fornicaria, usque ad secundum gradum inclusivè, ex nova Constitutione Concilij Trid.

Seff. 24. de Reform. matrim. cap. 4.

37. Quæres, an Incestus inter diversos consanguinitatis, vel affinitatis gradus commissi, distinguantur specie ; adeò, ut ipse gradus consanguinitatis, vel affinitatis, sit necessariò in Confessione explicandus ? Resp. cum Mastro disp. 11. Theol. Mor. n. 122. tres esse diversas Doctorum sententias. Nam Navarrus, Valentia, Vasquez, & quidam alij volunt, omnes illos gradus specie distingui. Econtra Tamburinus, Cajetanus, Sotus, & Thomistæ passim volunt, omnes illos gradus, & Incestu in iisdem commissos, esse ejusdem speciei. Rationem dant : quia in ijs omnibus peccatur contra eandem Pietatis virtutem, & reverentiam juri sanguinis debitam ; & consequenter in ijs omnibus reperitur unâ specie difformitas, licet intra eandem speciem modò gravior, modò levior, juxta majorem, vel minorem gradum

Bbbb 3

duum